

Tuula De Rita
tuula.derita@gmail.com

Tällä palstalla vierailevat kirjoittajat tarjoavat näkökulmia monilta tieteiden, taiteen ja kulttuurin aloilta.

Päihdeongelmien hoitoa Italiassa

Pääsin tutustumaan terveystoimittajana entisen kotikaupunkini Rooman huumeongelmiin ja niiden hoitoon Italian Punaisen Ristin ja sen sisällä, ihan fyysisestikin sijaitsevan Villa Maraini-säätiön kautta.

Niiden yhteistyö päihderiippuvaisten hyväksi alkoi jo vuonna 1976. Säätiön johdossa ja monissa Punaisen Ristin johtotehtävissä on toiminut alusta asti lääkäri **Massimo Barra**. Kansainväliset kriisit ovat vieneet hänet myös monille katastrofialueille ja puhumaan päihderiippuvaisten ja muiden hädänalaisten puolesta EU:ssa ja YK:ssa. Punaisen Ristin lähettiläänä hänet on valokuvattu Paavien ja Italian presidenttien kanssa, toisaalta mm. Haitin maanjäristyksen uhrien, Palestiinan, Pekingin, Kosovon ja muiden muiden konfliktien yhteydessä.

Enimmäkseen työ on kuitenkin oman maan ja lähinnä Rooman päihderiippuvaisten kohtaamista ja hoitoa. Päihdetyössä työskentelee 80 vakinaista ammatti-ihmistä; lääkäreitä, psykologeja, sosiaalityöntekijöitä, sairaanhoitajia ja terapeutteja sekä paljon vapaaehtoisia, erityisesti nuoria ympäri maata. Ydinajatuksena on päihderiippuvaisten elämän pelastaminen ja mielen muuttaminen.

Moni huumeiden käytöstä toipunut työskentelee nyt vakinaisena tai vapaaehtoisena auttaakseen muita kuntoutettavia. Italian valtio ja Rooman kaupunki tukevat toimintaa. Säätiö ja Italian Punainen Risti toimivat läheisessä yhteistyössä myös EU:n päihdekuntoutuksen kanssa. Islaminuskoisten parissa toimii Punainen Puolikuu-järjestö.

Noin 35.000 potilasta

Kolmenkymmenenviiden toimintavuoden aikana Italian Punainen Risti ja Villa Maraini-säätiö ovat hoitaneet jo noin 35.000 päihderiippuvaista. Roomassa ongelmat ovat maan suurimmat.

Lisäksi Italiaan on tullut miljoonia pakolaisia, joilla on myös paljon päihdeongelmia.

”

Jokainen on kuitenkin oma tapauksensa ja kaikkia pitää pyrkiä auttamaan juuri heille sopivalla tavalla.

Jo noin 40.000 pakolaista on tullut Afrikasta Italiaan lähellä sijaitsevan Lampedusan saaren kautta. Heistä eniten huumeongelmia on tunisialaisilla.

Päihderiippuvaisten hoito on hyvin laaja-alaista ja ympärivuorokautista. Se käsittää esimerkiksi Roomassa hätäyksiköitä, katu-partioita, auttavan puhelimen, ensiavun, yöpäivystyksen, HIV-yksikön, vankilaprojektin, oppimiskeskuksen ja asuntolan, jossa noin 280 kuntoutettavaa käy päivittäin saamassa metadoni-korvaushoitoa sekä ammatin- ja vertaistukea.

Alueella toimii myös sairaala, kouluissa käydään tiedottamassa huumeiden käytön vaaroista ja erilaisia terapiahoitoja järjestetään esimerkiksi perheille. Niin sanottu Lumenluonti-ohjelma tarkoittaa erityisesti kokaiinin käytäjille järjestettyä psykoterapiapalvelua.

Viisi päihdettä

Tri Barran mukaan Italiassa on viisi pääasiallista päihdettä: alkoholi ja tupakka sekä kielletyt kokaiini, kannabis ja heroini.

– Kielto on jarru, mutta rikollinen ”hyp-pää sen yli”, hän sanoo. Nuoret kokeilevat mm. marihuanaa ja uusia design-huumeita.

Alkoholi ei ole Italiassa ongelma, siellä on vähän alkoholisteja. Syinä ovat helppo saatavuus, alhainen hinta ja se, että viininjuonti on aina kuulunut maan traditioon ja kulttuuriin.

Italianalainen juo harvoin itsensä humaan, jos niin pääsee käymään, se on todella hävettävää. Nuorten humalahakuisuus on nykyisin kyllä lisääntynyt jonkin verran.

– Tupakasta on vaikeinta päästä eroon. Mitä nuorempana aloittaa sen vaikeampaa on lopettaminen. Ongelmana Euroopassa onkin, että sekä alkoholi että tupakka ovat suvaitumpia. Varsinaiset huumeet ovat kielletympiä ja kontrolloidumpia.

– Huumeiden käyttäjien yhteinen ominaisuus on taipumus sortua ja haavoittua herkästi.

Jokainen on kuitenkin oma tapauksensa ja kaikkia pyritään auttamaan juuri heille sopivalla tavalla. Mitään tiettyä käyttäjätyyppiä ei ole olemassa, vaan huumeriippuvuus voi koskettaa mitä hyvänsä perhettä, yhteiskuntaluokkaa tai asuinpaikkaa. Köyhyys tai työttömyys eivät välttämättä johda huumeiden käyttöön.

Tri Barran haastattelun yhteydessä kävin myös Villa Marainin asuntolassa, jossa hoidettavia ei todellakaan erottanut hoidettavista. Valtavista ponnisteluista huolimatta vain noin kolmasosa huumeiden käyttäjistä lopettaa kokonaan, kolmasosa jää päihteen koukkuun loppuelämäkseen ja kolmasosa kuolee. ■

i Kuka

Tuula De Rita

Vapaa toimittaja ja copywriter

Kirjoittanut jo yli 40 vuoden ajan aikakausi- ja sanomalehtiin, viimeiset parikymmentä vuotta aihealueina ja kiinnostuksen kohteina ovat olleet erityisesti terveys ja kulttuuri, lähinnä kuvataide ja tanssi. Kahden maan, Suomen ja Italian kansalaisen ”sydänkin on jakautunut kahtia”.